

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (ühexas koda)

11. detsember 2019*

Eelotsusetaotlus – Elektroonilise side võrgud ja -teenused – Direktiiv 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) – Artikli 2 punkt m – Elektroonilise side võrgu pakkumine – Mõiste – Direktiiv 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) – Artikli 31 lõige 1 – Kindlaksmääratud raadio- ja televisioonikanalite edastamiskohustus – Satelliidikanalite paketti pakuv operaator – Mõistlikud edastamiskohustused – Tingimused – ELTL artikkel 56 – Proportsionaalsus

Kohtuasjas C-87/19,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Lietuvos vyriausiasis administracinis teismase (Leedu kõrgeim halduskohus) 23. jaanuari 2019. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 7. veebruaril 2019, menetluses

TV Play Baltic AS

versus

Lietuvos radijo ir televizijos komisija,

menetluses osales:

Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija VŠĮ,

EUROOPA KOHUS (ühexas koda),

koosseisus: neljanda koja president M. Vilaras üheksanda koja presidendi ülesannetes, kohtunikud K. Jürimäe ja N. Piçarra,

kohtujurist: G. Pitruzzella,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- TV Play Baltic AS, esindaja: *advokatė* L. Darulienė, R. Gediminskaitė ja I. Barauskienė,
- Leedu valitsus, esindajad: R. Dzikovič, K. Dieninis ja K. Juodelytė,
- Prantsuse valitsus, esindajad: A.-L. Desjonquères ja R. Coesme,

* Kohtumenetluse keel: leedu.

– Euroopa Komisjon, esindajad: S. L. Kalèda ja L. Nicolae,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb põhimõtteliselt seda, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/21/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühise reguleeriva raamistiku kohta (raamdirektiiv) (EÜT 2002, L 108, lk 33; ELT eriväljaanne 13/29, lk 349; edaspidi „raamdirektiiv“) artikli 2 punkti m ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/22/EÜ universaalteenuse ning kasutajate õiguste kohta elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste puhul (universaalteenuse direktiiv) (EÜT 2002, L 108, lk 51; ELT eriväljaanne 13/29, lk 367), mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiiviga 2009/136/EÜ, millega muudetakse direktiivi 2002/22/EÜ universaalteenuse ning kasutajate õiguste kohta elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste puhul, direktiivi 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris, ning määrust (EÜ) nr 2006/2004 tarbijakaitseaduse jõustamise eest vastutavate siseriiklike asutuste vahelise koostöö kohta (ELT 2009, L 337, lk 11) (edaspidi „universaalteenuse direktiiv“), artikli 31 lõiget 1.
- 2 Taotlus on esitatud TV Play Baltic AS-i (endine Viasat AS) ja Lietuvos radijo ir televizijos komisija (Leedu raadio- ja televisioonikomisjon, edaspidi „LRTK“) vahelises kohtuvaidluses selle üle, et LRTK jättis rahuldamata Viasati taotluse vabastada ta telekanali LRT Kultūra taasedastamise kohustusest.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Raamdirektiivi artikli 2 „Mõisted“ punkt m sätestab:

„elektroonilise sidevõrgu pakkumine – sellise võrgu loomine, käitamine, kontrollimine ja teistele kasutada andmine“.

- 4 Universaalteenuse direktiivi põhjendustes 43–45 on märgitud:

„(43) Praegu kehtestavad liikmesriigid võrkudele teatavaid edastamiskohustusi seoses raadio- ja teleülekanne edastamisega üldsusele. Liikmesriigid peaksid suutma kehtestada oma õigusruumis paiknevatele ettevõtjatele proportsionaalseid kohustusi seoses avaliku poliitika õigustatud huvidega, kuid selliseid kohustusi tuleks määrata ainult siis, kui need on vajalikud liikmesriikides vastavalt [liidu] õigusnormidele selgelt määratletud üldist huvi pakkuvate eesmärkide saavutamiseks, ning need peaksid olema proportsionaalsed, läbipaistvad ja neid tuleks regulaarselt läbi vaadata. Liikmesriikide kehtestatavad edastamiskohustused peaksid olema mõistlikud, see tähendab, et selgelt määratletud üldist huvi pakkuvaid eesmärke silmas pidades peaksid need olema proportsionaalsed ja läbipaistvad ning vajaduse korral peaks nende puhul olema sätestatud ka proportsionaalse tasu võimalus. Kõnealuste edastamiskohustuste hulka võib kuuluda selliste teenuste edastamine, mis on välja töötatud spetsiaalselt puuetega inimestele sobiva juurdepääsu võimaldamiseks.“

- (44) Üldsusele raadio- ja televisiooniülekanne edastamiseks kasutatavate võrkude hulka kuuluvad kaabellevivõrgud, satelliitvõrgud ja maapealsed ringhäälinguvõrgud. Lisaks sellele võivad sellised võrgud hõlmata ka muid võrke, kuivõrd märkimisväärse hulga lõppkasutajate jaoks on sellised võrgud raadio- ja televisiooniülekanne vastuvõtmiseks peamine vahend.
- (45) Elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühine reguleeriv raamistik ei hõlma sisuedastusteenuseid, näiteks heli- või teleülekanne sisupaketi pakkumist müügiks. Selliste teenuste osutajate suhtes ei tohiks selliste toimingute puhul kohaldada universaalteenuse kohustust. Käesolev direktiiv ei piira selliste teenuste puhul riigi tasandil [liidu] õiguse kohaselt võetud meetmeid.“

5 Universaalteenuse direktiivi artikkel 31 „Edastamiskohustused“ on sõnastatud järgmiselt:

„1. Liikmesriigid võivad kehtestada mõistlikke edastamiskohustusi kindlaksmääratud raadio- ja televisioonikanalite ning lisateenuste edastamiseks, eelkõige juurdepääsuga seotud teenustele, mis tagaksid asjakohase juurdepääsu puuetega lõppkasutajatele, nende jurisdiktsiooni alla kuuluvatele ettevõtjatele, kes pakuvad raadio- või televisioonikanalite üldsusele edastamiseks kasutatavaid elektroonilisi sidevõrke, kui märkimisväärsele hulgale selliste võrkude lõppkasutajatest on need võrgud raadio- ja televisioonikanalite vastuvõtmise peamine vahend. Selliseid kohustusi kehtestatakse ainult juhul, kui need on vajalikud selleks, et saavutada iga liikmesriigi poolt selgelt kindlaks määratud üldist huvi pakkuvaid eesmärke, ning need peavad olema proportsionaalsed ja läbipaistvad.

[...]“

Leedu õigus

6 Leedu Vabariigi seaduse üldsusele teabe edastamise kohta (Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymas, edaspidi „teabe edastamise seadus“), muudetud 21. mai 2015. aasta seadusega nr XII-1731, artikli 33 lõigetes 5–7 on ette nähtud:

„5. Operaatorid, kes pakuvad Leedus teleprogrammide taasedastamise teenuseid, ja muud isikud, kes pakuvad Leedu tarbijatele telekanalite ja/või -saadete internetis levitamise teenuseid, on kohustatud taasedastama ja interneti kaudu levitama kõiki Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija krüpteerimata riiklikke telekanaleid.

6. Lietuvos radijo ir televizijos komisija [(Leedu raadio- ja televisioonikomisjon)] võib teha otsuse vabastada Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija krüpteerimata riiklike telekanalite taasedastamise ja interneti kaudu edastamise kohustusest, kui see otsus ei piira tarbija võimalusi vaadata neid kanaleid üksnes nende tehniliste vahenditega, mis on talle kättesaadavad.

7. Televisiooniprogrammide kohustuslik internetis taasedastamine ja/või levitamine televisiooniteenuse osutajate, taasedastajate ja teiste operaatorite, kes osutavad Leedu tarbijatele telekanalite ja/või -saadete internetis levitamise teenuseid, vahel on tasuta.“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 7 TV Play Baltic on Eestis registreeritud äriühing, mis levitab Leedus tasulisi telekanalite pakette satelliitvõrgu kaudu, mis kuulub kolmandale isikule, kellele ta selle eest tasu maksab.
- 8 Pärast teabe edastamise seaduse muutmist 2015. aastal võrdsustati põhikohtuasja kaebaja tegevus teleprogrammide taasedastamise tegevusega ning vastavalt nimetatud seaduse artikli 33 lõikele 5 on tal kohustus taasedastada Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija VšĮ (edaspidi „LRT“) telekanaleid, sealhulgas kanalit LRT Kultūra.

- 9 Põhikohtuasja kaebaja esitas LR TK-le taotluse selle kanali edastamise kohustusest erandi tegemiseks.
- 10 Kuna erandi tegemisest keelduti, esitas põhikohtuasja kaebaja Vilniaus apygardos administracinis teismasele (Vilniuse halduskohus, Leedu) kaebuse selle otsuse tühistamiseks, millega tema taotlus rahuldamata jäeti.
- 11 See kohus kinnitas oma 4. jaanuari 2017. aasta otsuses muu hulgas, et põhikohtuasja kaebajal on kõnealuse kanali taasedastamise kohustus.
- 12 Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Leedu kõrgeim halduskohus), kes menetleb asja apellatsioonistmes, kahtleb, kuidas tõlgendada liidu õigust, eelkõige ERTL artiklit 56 ning raamdirektiivi ja universaalteenuse direktiivi.
- 13 Kõigepealt täpsustab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et 21. mai 2015. aasta seadusega nr XII-1731 muudetud teabe edastamise seaduse artikli 33 lõikes 5 sätestatud taasedastamise kohustus ei sõltu ühestki tingimusest ning selle sättega võetakse Leedu õigusesse üle universaalteenuse direktiivi artikkel 31.
- 14 Esiteks on sellel kohtul tekkinud küsimus, kas põhikohtuasja kaebaja tegevust tuleb pidada raamdirektiivi artikli 2 punkti m ja universaalteenuse direktiivi artikli 31 mõttes „elektroonilise side võrgu pakkumiseks“. Ta märgib sellega seoses, et põhikohtuasja kaebaja taasedastab telekanaleid, kasutades selleks tasu eest teiste ettevõtjate omandis olevat sidetaristut.
- 15 Eelotsusetaotluse esitanud kohus täheldab siiski, et selle taristu teatud ressursse kasutatakse seega ainuüksi põhikohtuasja kaebaja edastatavate signaalide edasikandmiseks ning et teda võib pidada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/19/EÜ elektroonilistele sidevõrkudele ja nendega seotud vahenditele juurdepääsu ja vastastikuse sidumise kohta (juurdepääsu käsitlev direktiiv) (EÜT 2002, L 108, lk 7; ELT eriväljaanne 13/29, lk 323) (muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiiviga 2009/140/EÜ (ELT 2009, L 337, lk 37)) tähenduses võrguoperaatoriks.
- 16 Teiseks leiab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et juhul, kui põhikohtuasja kaebaja tegevus ei kuulu elektroonilise side võrgu pakkumise mõiste kohaldamisalasse, tuleb kindlaks teha, kas liikmesriik võib kehtestada edastamiskohustusi muudele kui universaalteenuse direktiivi artiklis 31 osutatud ettevõtjatele. Kohus on seisukohal, et põhikohtuasja kaebaja tegevust võib pidada selliste elektroonilise side teenuste osutamiseks, mis kuuluvad raamdirektiivi ja universaalteenuse direktiivi kohaldamisalasse. Kuid ta ei välista, et niisugust tegevust võib käsitada ka sisu edastamise teenusena, mille suhtes viimati nimetatud direktiivis ette nähtud universaalteenuse osutamise kohustused ei kehti.
- 17 Kolmandaks on eelotsusetaotluse esitanud kohtul tekkinud küsimus seoses sellega, kuidas tõlgendada universaalteenuse direktiivi artikli 31 lõikes 1 sätestatud nõuet, mille kohaselt võib edastamiskohustuse kehtestada vaid juhul, kui märkimisväärsele hulgale kõnealuse võrgu lõppkasutajatest on see võrk raadio- või televisioonikanalite vastuvõtmise peamine vahend. Ta märgib, et kuigi see nõue ei ole kohaldatav ettevõtjate suhtes, kes ei kuulu kõnealuse sätte kohaldamisalasse, tagab Leedu seadusandja, et kõiki taasedastajaid koheldakse selle kohustusega seoses ühetaoliselt.
- 18 Neljandaks märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et edastamiskohustus piirab teenuste osutamise vabadust, mis on sätestatud ERTL artiklis 56. Ta leiab, et kuigi selline piirang võib olla õigustatud kultuuripoliitiliste põhjustega seotud ülekaaluka üldise huvi tõttu, peab kõnealune kohustus olema proportsionaalne ja vajalik taotletud eesmärkide saavutamiseks. Ent ta kahtleb, kas sellel, et LRT on ise võimeline LRT Kultūrat edastama samas satelliitvõrgus, mida kasutavad põhikohtuasja kaebaja kliendid, on siinkohal tähtsust, kui võtta arvesse, et LRT edastab tasuta ühte teist kanalit sama satelliidi

kaudu, mida kasutab põhikohtuasja hageja. Samuti on tal tekkinud küsimus seoses asjaoluga, et seda kanalit edastatakse maapealse televisioonivõrgu kaudu ja et selle sisu on osaliselt internetis tasuta kättesaadav.

- 19 Neil asjaoludel otsustas Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Leedu kõrgeim halduskohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

- „1. Kas [raamdirektiivi] artikli 2 punkti m tuleb tõlgendada nii, et mõiste „elektroonilise side võrgu pakkumine“ ei hõlma teleprogrammide taasedastamisega seotud tegevust kolmandatele isikutele kuuluvate satelliitvõrkude kaudu, nagu seda on näiteks [põhikohtuasja] kaebaja tegevus?
2. Kas [universaalteenuse direktiivi] artikli 31 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et see takistab liikmesriikidel kehtestada edastamiskohustust (*must carry*) (kanda teleprogrammi üle kolmandatele isikutele kuuluvate satelliitvõrkude kaudu ja tagada lõppkasutajate juurdepääs asjaomasele programmile) sellistele ettevõtjatele nagu [põhikohtuasja] kaebaja, kes [esiteks] edastab tingimusjuurdepääsu süsteemiga kaitstud teleprogramme kolmandatele isikutele kuuluvate satelliitsidevõrkude kaudu, võttes selleks vastu edastatavate teleprogrammide (telekanalite) signaale, konverteerides, krüpteerides ja edastades need satelliidile, kust need voogedastusena Maale tagasi saadetakse, ning [teiseks] pakub klientidele teleprogrammide pakette, võimaldades neile tingimusjuurdepääsu seadme abil tasu eest juurdepääsu kaitstud telekanalile (saatele)?
3. Kas [universaalteenuse direktiivi] artikli 31 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et selle sätte kohaldamisel ei peeta märkimisväärset hulgal lõppkasutajaid elektroonilise side võrkude (käesoleval juhul satelliitvõrgu) kui nende peamise vahendi kasutajateks, et võtta vastu telekanaleid, kui asjaomaseid võrke kasutab peamise vahendina üksnes ligikaudu 6% kõikidest lõppkasutajatest (käesoleval juhul leibkonnad)?
4. Kas [universaalteenuse direktiivi] artikli 31 lõike 1 kohaldamise põhjendatuse hindamisel tuleb võtta arvesse internetikasutajaid, kes võivad vaadata kõnealust telekanalit (selle saateid) internetis reaalajas tasuta?
5. Kas ELTL artiklit 56 tuleb tõlgendada nii, et see takistab liikmesriikidel kehtestada sellistele ettevõtjatele nagu [põhikohtuasja] kaebaja kohustust tasuta taasedastada telekanalit elektroonilise side võrkude kaudu, juhul kui ringhäälinguorganisatsioon, kelle kasuks see kohustus on ette nähtud, on ise võimeline neid telekanaleid sama võrgu kaudu oma kulul edastama?
6. Kas ELTL artiklit 56 tuleb tõlgendada nii, et see takistab liikmesriikidel kehtestada sellistele ettevõtjatele nagu [põhikohtuasja] kaebaja kohustust tasuta taasedastada telekanalit elektroonilise side võrkude kaudu, kui see kohustus kataks üksnes ligikaudu 6% kõikidest leibkondadest ja nendel leibkondadel on võimalus vaadata asjaomast telekanalit maapealse ringhäälinguvõrgu kaudu või interneti vahendusel?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

- 20 Oma esimese küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus selgitada, kas kolmandatele isikutele kuuluvate satelliitvõrkude kaudu teleprogrammide taasedastamine kuulub raamdirektiivi artikli 2 punkti m tähenduses mõiste „elektroonilise side võrgu pakkumine“ kohaldamisalasse.

- 21 Tuleb märkida, et Euroopa Kohus on leidnud, et ettevõtja, kes pakub teleprogrammide vaatamist internetis voogedastuse teel ja otseülekanDES, ei paku elektroonilise side võrku, vaid pakub hoopis elektroonilise side võrgu kaudu juurdepääsu audiovisuaalteenuste sisule (vt selle kohta 13. detsembri 2018. aasta kohtuotsus France Télévisions, C-298/17, EU:C:2018:1017, punktid 18 ja 19).
- 22 Sellise ettevõtja nagu põhikohtuasja kaebaja, kes taasedastab satelliidi vahendusel telekanaleid, olukord ei erine aga sellise ettevõtja olukorrast, kes edastab selliseid kanaleid interneti kaudu, kuivõrd ta pakub nii nagu viimati mainitud ettevõtja elektroonilise side võrgu – käesoleval juhul satelliitvõrgu – kaudu juurdepääsu audiovisuaalteenuste sisule.
- 23 Kuigi eelotsusetaotluse esitanud kohtul on tekkinud küsimus, kas põhikohtuasja kaebaja tegevust on võimalik käsitada elektroonilise side võrkude pakkumisena, kuna satelliiditaristu teatud ressursse kasutatakse üksnes põhikohtuasja kaebaja edastatavate signaalide edasikandmiseks, on üheselt selge, et põhikohtuasja kaebaja ei täida ühtegi sellist ülesannet, mida elektroonilise side võrgu pakkuja raamdirektiivi artikli 2 punkti m mõttes täidab, nimelt et ta vastutab sellise võrgu loomise, käitamise, kontrollimise ja teistele kasutada andmise eest.
- 24 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esimesele küsimusele vastata, et raamdirektiivi artikli 2 punkti m tuleb tõlgendada nii, et kolmandatele isikutele kuuluvate satelliitvõrkude kaudu teleprogrammide taasedastamine ei kuulu selle sätte tähenduses mõiste „elektroonilise side võrgu pakkumine“ kohaldamisalasse.

Teine küsimus

- 25 Oma teise küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas universaalteenuse direktiivi artikli 31 lõige 1 keelab liikmesriikidel kehtestada teleprogrammi edastamiskohustust ettevõtjatele, kes taasedastavad kolmandatele isikutele kuuluvate satelliitvõrkude kaudu teleprogramme, mis on kaitstud tingimusjuurdepääsu süsteemiga, ja kes pakuvad oma klientidele teleprogrammide pakette.
- 26 Olgu märgitud, et Euroopa Kohus on leidnud, et ühisesse reguleerivasse raamistikku, mille osaks raamdirektiiv ja universaalteenuse direktiiv on, kuuluvate direktiivide sätted ei piira meetmeid, mis on võetud liikmesriikide tasandil liidu õiguse kohaselt, et saavutada üldist huvi pakkuvad eesmärgid, eriti eesmärgid, mis on seotud sisu reguleerimise ja audiovisuaalpoliitikaga, kuna see ühine raamistik ei hõlma elektroonilise side võrkude vahendusel edastatud teenuste sisu (vt selle kohta 13. detsembri 2018. aasta kohtuotsus France Télévisions, C-298/17, EU:C:2018:1017, punktid 25 ja 26).
- 27 Sellest tulenevalt asus Euroopa Kohus seisukohale, et universaalteenuse direktiiv jätab liikmesriikidele vabaduse kehtestada lisaks selle direktiivi artikli 31 lõikes 1 nimetatud kohustustele edastamiskohustusi muu hulgas ettevõtjate suhtes, kes pakuvad teleprogrammide vaatamist internetis voogedastuse teel ja otseülekanDES, kuid ei paku elektroonilise side võrke (13. detsembri 2018. aasta kohtuotsus France Télévisions, C-298/17, EU:C:2018:1017, punkt 27).
- 28 Nagu eelmainitud kohtuotsuse aluseks olnud kohtuasjas kõne all olnud tegevus, kujutab ka tingimusjuurdepääsu süsteemiga kaitstud teleprogrammide satelliitvõrgu kaudu taasedastamine endast teleprogrammi sisu kättesaadavaks tegemist.
- 29 Euroopa Kohtu käsutuses oleva toimiku ühestki dokumendist ei nähtu, et teleprogrammi sisu edastamist tuleks universaalteenuse direktiivi artikli 31 lõike 1 kontekstis hinnata erinevalt sõltuvalt sellest, kas selline edastamine toimub satelliidi või interneti kaudu.

- 30 Seetõttu tuleb teisele küsimusele vastata, et universaalteenuse direktiivi artikli 31 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et see ei keela liikmesriikidel kehtestada teleprogrammi edastamiskohustust ettevõtjatele, kes taasedastavad kolmandatele isikutele kuuluvate satelliitvõrkude kaudu teleprogramme, mis on kaitstud tingimusjuurdepääsu süsteemiga, ja kes pakuvad oma klientidele teleprogrammide pakette.

Kolmas ja neljas küsimus

- 31 Arvestades esimesele ja teisele küsimusele antud vastust, ei ole kolmandale ja neljandale küsimusele vaja vastata.

Viies ja kuues küsimus

- 32 Oma viienda ja kuuenda küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas ELTL artiklit 56 tuleb tõlgendada nii, et see keelab liikmesriikidel kehtestada telekanali tasuta edastamise kohustust ettevõtjatele, kes taasedastavad kolmandatele isikutele kuuluvate satelliitvõrkude kaudu teleprogramme, mis on kaitstud tingimusjuurdepääsu süsteemiga, ja kes pakuvad oma klientidele teleprogrammide pakette, samas kui ühelt poolt on ringhäälinguorganisatsioon, kelle kasuks see kohustus on ette nähtud, ise võimeline asjaomast telekanalit sama võrgu kaudu oma kulul edastama, ning teiselt poolt katab see kohustus üksnes ligikaudu 6% kõikidest leibkondadest ja nendel leibkondadel on võimalus vaadata asjaomast telekanalit maapealse ringhäälinguvõrgu kaudu või interneti vahendusel.
- 33 Alustuseks tuleb tõdeda, et elektroonilise side teenuste sektor ei ole liidu õiguses täielikult ühtlustatud ja järelkult tuleb põhikohtuasjas kõne all olevaid riigisiseseid õigusnorme raamdirektiivi ja universaalteenuse direktiiviga hõlmamata aspektide osas analüüsida ELTL artikli 56 alusel (vt selle kohta 30. aprilli 2014. aasta kohtuotsus UPC DTH, C-475/12, EU:C:2014:285, punkt 70).
- 34 Väljakujunenud kohtupraktika järgi on telesaadete edastamine, sealhulgas ringhäälingu vahendusel edastamine iseenesest teenuste osutamine ELTL artikli 56 mõttes (13. detsembri 2007. aasta kohtuotsus United Pan-Europe Communications Belgium jt, C-250/06, EU:C:2007:783, punkt 28 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 35 Mis puudutab küsimust, kas sellised riigisiseseid õigusnormid, nagu on kõne all põhikohtuasjas, kätkevad endas ELTL artikli 56 kohast keeldu, tuleb meelde tuletada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei nõua teenuste osutamise vabadus mitte ainult igasuguse riikkondsusel põhineva diskrimineerimise keelamist teises liikmesriigis asutatud teenuseosutaja suhtes, vaid ka kõigi piirangute kaotamist isegi juhul, kui need laienevad vahet tegemata nii selle riigi kui ka teiste liikmesriikide teenuseosutajatele, kui need võivad keelata, takistada või muuta vähem soodsaks selle teenuseosutaja tegevuse, kelle asukoht on mõnes teises liikmesriigis, kus ta samalaadseid teenuseid seaduslikult osutab (13. detsembri 2007. aasta kohtuotsus United Pan-Europe Communications Belgium jt, C-250/06, EU:C:2007:783, punkt 29 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 36 Tuleb tõdeda, et kehtestades teatud LRT teleprogrammide edastamise kohustuse ettevõtjatele, kes olenemata oma asukohast taasedastavad satelliidi kaudu teleprogramme Leedu televaatajatele, loovad põhikohtuasjas kõne all olevad riigisiseseid õigusnormid teenuste osutamise vabaduse piirangu ELTL artikli 56 mõttes.

- 37 Kohtupraktika kohaselt võib EL toimimise lepinguga tagatud põhivabaduse selline piirang olla õigustatud ülekaaluka üldise huviga, kui see piirang on taotletava eesmärgi saavutamiseks sobiv ega lähe kaugemale sellest, mis on eesmärgi saavutamiseks vajalik (13. detsembri 2007. aasta kohtuotsus United Pan-Europe Communications Belgium jt, C-250/06, EU:C:2007:783, punkt 39 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 38 Sellega seoses väärrib meeldetuletamist, et vastavalt Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikale võib kultuuripoliitika olla ülekaalukas üldine huvi, mis õigustab teenuste osutamise vabaduse piiramist. Nimelt on mitmekesisuse säilitamine, mida selle poliitikaga soovitakse tagada, seotud sõnavabadusega, mis on kaitstud 4. novembril 1950 Roomas allkirjastatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikliga 10, ning see vabadus kuulub ka põhiõiguste hulka, mis on tagatud liidu õiguskorraga, eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikliga 11 (vt selle kohta 13. detsembri 2007. aasta kohtuotsus United Pan-Europe Communications Belgium jt, C-250/06, EU:C:2007:783, punkt 41 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 39 Käesolevas asjas rõhutas Leedu valitsus, et sellistele ettevõtjatele nagu põhikohtuasja kaebaja kehtestatud kohustus edastada telekanalit LRT Kultūra täidab kultuuripoliitikaga seotud üldist huvi teenivat eesmärki, võttes arvesse selle kanali sotsiaalset ja kultuurilist väärtust Leedu televaatajate jaoks.
- 40 Selline kultuuripoliitiline eesmärk võib õigustada teenuste osutamise vabaduse piirangu olemasolu.
- 41 Samas peavad riigisisised õigusnormid, mis sellise piirangu kehtestavad, olema taotletud eesmärgi saavutamiseks sobivad. Sellega seoses, kui eelotsusetaotluse esitanud kohtu kontrollist ei selgu teisiti, võib teatud teleprogrammide edastamise kohustus aidata saavutada sellega taotletavat kultuuripoliitilist eesmärki, kuivõrd sellega tagatakse, et Leedu televaatajatel, kellele ei ole televisioon kättesaadav satelliidi vahendusel, oleks võimalik vaadata telekanali LRT Kultūra programme, mis neile ei oleks muidu kättesaadavad.
- 42 Kuigi eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne on otsustada, kas põhikohtuasjas kõne all olev meede on proportsionaalne, mis on konkreetsemalt viienda ja kuuenda küsimuse ese, siis võib Euroopa Kohus talle põhikohtuasjas teatavaks tehtud asjaoludest lähtudes anda eelotsusetaotluse esitanud kohtule juhiseid selle kohta, milliseid parameetreid tuleks niisuguses analüüsis arvesse võtta.
- 43 Nagu Euroopa Komisjon oma seisukohtades rõhutas, peab eelotsusetaotluse esitanud kohus niisiis võtma põhikohtuasjas kõne all oleva edastamiskohustuse proportsionaalsuse hindamisel arvesse nende lõppkasutajate protsenti, kes telekanalite edastamise vahendeid tegelikult kasutavad.
- 44 Lisaks peab eelotsusetaotluse esitanud kohus selleks, et hinnata, kas põhikohtuasjas kõne all olev edastamiskohustus on proportsionaalne, samuti võtma arvesse selliseid tegureid – olles neid eelnevalt kontrollinud – nagu põhikohtuasja kaebaja osutatavate teenuste lõppkasutajate geograafiline jaotus, asjaolu, et ta taasedastab telekanalit LRT Kultūra krüpteerimata kujul, mis suurendab vaatajaskonda, ning asjaolu, et see kanal või suur osa selle programmidest on interneti ja maapealse televisioonivõrgu kaudu kättesaadavad.
- 45 Neid kaalutlusi arvestades tuleb viiendale ja kuuendale küsimusele vastata, et ELTL artiklit 56 tuleb tõlgendada nii, et see ei keela liikmesriikidel kehtestada telekanali tasuta edastamise kohustust ettevõtjatele, kes taasedastavad kolmandatele isikutele kuuluvate satelliitvõrkude kaudu teleprogramme, mis on kaitstud tingimusjuurdepääsu süsteemiga, ja kes pakuvad oma klientidele teleprogrammide pakette, tingimusel et esiteks võimaldab selline edastamiskohustus teha märkimisväärsele hulgale või protsendile teleprogrammide kõikide edastusvahendite lõppkasutajatest kättesaadavaks kanali, mille suhtes selline kohustus kehtib, ning teiseks, et võetakse arvesse selle operaatori osutatavate teenuste lõppkasutajate geograafilist jaotust, kelle suhtes niisugune

edastamiskohustus on kehtestatud, asjaolu, et ta taasedastab kõnealust kanalit krüpteerimata kujul, ning asjaolu, et see kanal on interneti ja maapealse televisioonivõrgu kaudu tasuta kättesaadav, mida peab kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus.

Kohtukulud

- ⁴⁶ Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (üheksas koda) otsustab:

- 1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/21/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühise reguleeriva raamistiku kohta (raamdirektiiv) artikli 2 punkti m tuleb tõlgendada nii, et kolmandatele isikutele kuuluvate satelliitvõrkude kaudu teleprogrammide taasedastamine ei kuulu selle sätte tähenduses mõiste „elektroonilise side võrgu pakkumine“ kohaldamisalasse.**
- 2. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/22/EÜ universaalteenuse ning kasutajate õiguste kohta elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste puhul (universaalteenuse direktiiv) artikli 31 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et see ei keela liikmesriikidel kehtestada teleprogrammi edastamiskohustust ettevõtjatele, kes taasedastavad kolmandatele isikutele kuuluvate satelliitvõrkude kaudu teleprogramme, mis on kaitstud tingimusjuurdepääsu süsteemiga, ja kes pakuvad oma klientidele teleprogrammide pakette.**
- 3. ETL artiklit 56 tuleb tõlgendada nii, et see ei keela liikmesriikidel kehtestada telekanali tasuta edastamise kohustust ettevõtjatele, kes taasedastavad kolmandatele isikutele kuuluvate satelliitvõrkude kaudu teleprogramme, mis on kaitstud tingimusjuurdepääsu süsteemiga, ja kes pakuvad oma klientidele teleprogrammide pakette, tingimusel et esiteks võimaldab selline edastamiskohustus teha märkimisväärsele hulgale või protsendile teleprogrammide kõikide edastusvahendite lõppkasutajatest kättesaadavaks kanali, mille suhtes selline kohustus kehtib, ning teiseks, et võetakse arvesse selle operaatori osutatavate teenuste lõppkasutajate geograafilist jaotust, kelle suhtes niisugune edastamiskohustus on kehtestatud, asjaolu, et ta taasedastab kõnealust kanalit krüpteerimata kujul, ning asjaolu, et see kanal on interneti ja maapealse televisioonivõrgu kaudu tasuta kättesaadav, mida peab kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus.**

Allkirjad